

Gastcolumn Duinstichting juni 2022: natuurfotograaf Frank Nieuwenhuizen

Leeuwenkuilbos is voorbeeld hoe een knoestig bos zich staande houdt in de strijd met de elementen – een uniek stukje landschap'

'Regelmatig wordt mij gevraagd naar mijn mening omtrent de bomenkap in de Schoorlse duinen. Mogelijk heeft het feit dat mijn vader hier lange tijd de boswachter was, hiermee te maken.

Wat mij steeds vaker opvalt aan deze kwestie, is dat veel mensen het onderscheid niet kennen tussen de zogenaamde 'dunningen' in de binnenrand en de kap in het westelijk duingebied. In het eerste geval gaat het om het verwijderen van een percentage dennen om een meer gevarieerde begroeiing mogelijk te maken. De gunstige resultaten van dit 'dunnen' zijn inmiddels vrijwel overal duidelijk waar te nemen. Volgens mij levert een gemengd loof-/naaldbos een veel grotere biodiversiteit op dan een bos dat uitsluitend bestaat uit dennen. Het gefaseerd kappen van deze dennen gebeurt op advies en onder begeleiding van deskundigen van de beheerseenheid Schoorl van Staatsbosbeheer, ook al wordt daar heftig tegen geïnteresseerd.

Het kappen van de dennen in het westelijk duingebied echter is een onderdeel van het grote Europese plan dat gepresenteerd wordt vanuit Brussel onder de vage titel 'Natura 2000'. Staatsbosbeheer heeft hierin slechts een uitvoerende rol. Protesteren tegen deze plannen, laat stáán weigeren om ze uit te voeren zijn, zoals u zult begrijpen, geen optie. In Brussel en Straatsburg worden de regels voor héél Europa gemaakt. Al geruime tijd geleden heeft een aantal "bosregenten" in Brussel bedacht dat er in Schoorl méér stuivende duinen moesten komen. De gedachte hierachter is dat het gebied zodoende meer in de "oorspronkelijke staat" zou worden teruggebracht. En wat mij betreft wringt dáár dus vooral de schoen. Immers, wát is die oorspronkelijke staat precies? In de 15e en 16e eeuw was een flink deel van het duingebied namelijk begroeid met bomen (voornamelijk eiken). En juist eikenhout bleek buitengewoon geschikt om er schepen van te maken en dus werden die, op last van onder andere de VOC massaal gekapt waardoor inderdaad een stuivend zandlandschap achterbleef. Dit bleef zo tot ongeveer 1860. Om dat stuiven tegen te gaan werden toen uitheemse boomsoorten binnengebracht omdat die beter bestand bleken tegen de barre omstandigheden. De meest succesvolle waren, naast de Amerikaanse vogelkers en het Amerikaans krentenboompje, vooral een aantal dennensoorten. Met als resultaat dus een begroeiing die voornamelijk bestond uit

naaldbomen. Door de eeuwen heen ontstond er dus, door menselijk ingrijpen, voortdurend een ánder “oorspronkelijk landschap”. In 1899 werd Staatsbosbeheer opgericht om in Nederland de natuur in goede banen te leiden. Nu zit in de term “natuurbeheer” natuurlijk al een contradictie opgesloten. Waar de mens gaat beheren of behouden is feitelijk dus geen sprake meer van natuur. En tóch heeft dat beheren ook vaak geleid tot heel mooie resultaten. Een mooi voorbeeld hiervan is het Leeuwenkuilbos in de Schoorlse duinen. Dit dennenbos(je) ligt ongeveer op de westelijke boomgrens in de hoek van de Schoorlse Zeeweg en de Dr. Van Steijnweg. Al ruim anderhalve eeuw leveren knoestige en kromme dennen hier een strijd met de elementen en dat heeft een uniek stukje landschap opgeleverd. Maar helaas, Europa is onverbiddelijk en het bosje moet plaats maken voor stuifzand. Waarom? Dat weten alleen een paar zandfanaten in Brussel. Waar vroeger begrippen als “mooi” en “fijn” nog subjectief mochten zijn, bepaalt tegenwoordig steeds vaker de alwetende overheid dat soort zaken voor ons. Waar die overheid oorspronkelijk nog in dienst stond van de bevolking, is dat tegenwoordig al lang niet meer het geval. Het is slikken of stikken en iedere vorm van kritiek of verzet is zinloos. Wat de eeuwig snijdende winterwinden niet is gelukt gaat een handjevol duurbetaalde ambtenaren nu even regelen. Hopelijk hoef ik daarom straks niet te zeggen: Vaarwel Leeuwenkuilbos, gelukkig heb ik de foto's nog...'

Opmerking van de redactie:

Met de vinger (alleen) naar Europa wijzen is niet correct. Nederland heeft zelf aan 'Brussel' opgegeven welke natuurgebieden beschermd moeten worden, wat de waardevolle habitats zijn en welke delen van deze natuurgebieden moeten worden 'hersteld'. Voor het gehele Nederlandse duingebied heeft Nederland zelf aangegeven dat het areaal aan witte en grijze duinen moet worden vergroot. Bij de plannen voor het voormalige Staatsnatuurmonument 'De Schoorlse Duinen' zijn SBB, diverse wetenschappers en diverse adviesbureaus betrokken geweest. Tenslotte heeft SBB onder leiding van het Min. van Economische Zaken een Beheerplan geschreven, dat werd goedgekeurd door de Tweede Kamer en daarna ook door Provinciale Staten. 'Brussel' ziet er alleen op toe, dat de landen de door hen zelf opgegeven natuurgebieden beheren en herstellen volgens de door die landen zelf opgestelde plannen.